

Сто років самотності (стислий переказ)

Ґабріель Ґарсія Маркес

Засновниками роду Буендіа були двоюрідні брат і сестра: Хосе Аркадіо та Урсула. Обидва знали про загрозу шлюбу між родичами, але Хосе Аркадіо вважав це дурницею. Втім, Урсула півтора року намагалася зберегти невинність.

Якось було влаштовано півнячі бої. Півень Хосе Аркадіо перемагає. Тоді переможений Пруденсіо Агіляра починає знущатися над суперником, ставлячи під сумнів його чоловічі здібності. Хосе Аркадіо бере списа і вбиває Пруденсіо. Потім починає погрожувати дружині, вимагаючи виконати шлюбний обов'язок.

У домі Хосе Аркадіо починає з'являтися примара Агіляра. Вирішивши переїхати на інше місце, Хосе Аркадіо забиває своїх півнів, закопує спис, і, разом із дружиною та односельцями, залишає селище. Вони починають шукати шлях до моря. Уповдовж двох років вони йдуть, долають неприступні скелі і нарешті зупиняються, засновують на березі річки селище Макондо. Про це Хосе Аркадіо отримав вказівки у сні.

Раз на рік у селищі з'являються цигани, що привозять різні дивні речі. Хосе Аркадіо починає займатися наукою, намагається пізнавати світ, пізнає секрети алхімії. Втім, це скоро набридає йому, і чоловік повертається до звичайного життя трудівника. Разом із сусідами він облаштовує селище, прокладає дороги. Його дружина розпочинає прибуткову справу: робить цукеркових звірів та птахів.

Несподівано у домі Буендіа з'являється Ребека, яка стає подружжю за дочку. І раптом у селищі починаються різні дива: то на мешканців нападає безсоння, то масова втрата пам'яті. На допомогу приходить циган, вчений-чарівник Мелькіадес, з цілющим напоєм. Він пророкує, що Макондо зникне, а на його місці з'явиться блискуче місто з домівками зі скла. Але в цьому місці не буде й сліду родини Буендіа. Хосе Аркадіо не хоче у це вірити. За допомогою дагеротипії він намагається зафіксувати бога, для того, щоб довести існування всевишнього, або навпаки — розвіяти. Врешті він втрачає розум. Основника родини знаходять прикутим до великого дерева у власному дворі.

Перший син Хосе Аркадіо, якого було названо ім'ям батька, успадкував агресивну сексуальність свого попередника. Він витрачає роки на розгульне життя. Другий — Ауреліано — займається ювелірною справою. Тим часом у селищі з'являється церква, священик, коррехідор, а також заклад Катаріно. Ауреліано закохується у дочку коррехідора — Ремендіос. Дочки — Ребека та Амаранта — втрачають розум від італійця П'єтро Креспі. Після численних сцен ревнощів та бурхливих сварок Ребека переключає свою увагу на "названого брата" Хосе Аркадіо. Втім, той на цей час вже одружений, а невдовзі помирає від кулі. Скоріш за все, він постраждав від руки своєї дружини.

Ребека зачиняється у домі і веде самотнє життя. Егоїстична та труслива Амаранта наприкінці життя починає шити собі саван, і помирає, закінчивши його. Ремендіос

помирає від пологів. Ауреліано у розпачі.

Тим часом батько Ремедіос зі своїми шахрайствами під час виборів, а також самодурство військових змушують його стати на бік лібералів. Війна загартовує його характер, але спустошує душу. Він стає головою революційних сил, але це не задовольняє його, і він вирішує покінчити життя самогубством. Ця спроба видається невдалою, і Ауреліано повертається додому й починає вести самотнє життя Онук Урсули, шкільний вчитель, стає правителем Макондо. Він веде себе як тиран і можновладець — отже, коли влада змінюється, його вбивають консерватори.

Тим часом місто розширюється. З'являється залізниця, електрика, кінематограф, телефон. Разом з цим у Макондо починають линути чужоземці. Колись добродійне селище перетворюється на осередок бруду й розпусти. Ауреліано починає жалкувати, що не довів справу до кінця. У нього було сімнадцять синів — усі від різних жінок. Але всі вони загинули в один день. Тож, приречений залишитися самотнім, він помирає біля міцного дерева у дворі.

Урсула вражена тим, що вона бачить. Правнуки успадкували лише родинні пороки. Правнучка Ремедіос Прекрасна, красива дівчина, але вона не знає, що таке кохання, і чує лише поклик вільних почуттів. Ауреліано Другий одружується з аристократкою Фернан — дою дель Карпіо, але багато часу проводить у коханки Петри Котес. Хосе Аркадіо Другий дуже любить проводити час з французькими гетерами. Втім, одного разу він ледве не загинув, після чого знайшов притулок у покинутій кімнаті чародія Мелькіадеса. Там він починає вивчати магію.

Над Макондо починається дощ, що ллє протягом одинадцяти місяців і трьох днів. Люди стають млявими та слабкими і вже не можуть опиратися забуттю.

Урсула останні роки життя намагалась вести боротьбу із жорстокою, егоїстичною Фернандою, що зробила обман та лицемірство основою сімейного життя. Син Фернанди, що після смерті матері повертається у місто, знаходить у спустошеному родовому гніздечку незаконнонародженого племінника Ауреліано Бабілонью. За зовнішніми аристократичними манерами він ховає своє блудливе життя.

Амаранта Урсула повертається з Європи після навчання і намагається відродити Макондо. Але її зусилля виявляються марними. Вона зближується з Ауреліано. Жінка сподівається, що дитина, на яку вона чекає, відродить рід та позбавить його від згубних пороків. Утім цей малюк, єдиний, що був зачатий у коханні, народжується зі свинячим хвостом, а сама Амаранта Урсула помирає від кровотечі. Останнього з родини Буендіа з'їдають руді мурахи, що заповнили дім. Ауреліо читає у пергаментях Мелькандеса історію родини, і дізнається, що йому не судилося вийти з кімнати, бо місто буде знищене ураганом у ту мить, коли він закінчить читати.

Коментар

Габріель Гарсія Маркес написав казку, де є місце і для реальних подій, і для чародійства та магії; де переплелися часи і простори, реальність та фантазія. Але цю казку також пронизує мотив самотності, мотив забуття. І цю проблему герої не можуть вирішити. Це ніби прокляття родини Буендіа, що передається у спадок наступним

поколінням.

Але "Сто років самотності" — це не лише розповідь про життя однієї родини, нехай навіть шістьох її поколінь. Зміст роману набагато ширший: автор намагався відтворити усі ступені деградації суспільства, показати "в усій красі" ті сходинки, які ведуть до повної втрати духовності та моралі, і роблять життя людей позбавленим сенсу. Маркес ніби ставить питання про те, яким чином можна врятувати людство — і навмисно залишає це питання відкритим, даючи змогу читачеві осмислити твір, замислитися над проблемами, висвітленими у ньому.